

EL CERVELL POLIÈDRIC. IDEES, SENTIMENTS, NEURONES

XAVIER DURAN

Edicions Bromera, Alzira, 1996, 205 pp. Premi Europeu de Divulgació Científica Estudi General 1995.

La primera edició del Premi Europeu de Divulgació Científica va pronunciar-se a favor de l'obra d'un dels divulgadors científics catalans amb més currículum al darrera. Ahora, l'obra de Xavier Duran s'endinsa en un dels territoris científics més fèrtils dels darrers anys: el cervell humà. Abans de res, cal dir que la de Duran és una obra compacta i ben travada, que serveix més que satisfactòriament la seua comesa fundadora: introduir el lector en les diverses facetes o perspectives des de les quals acarar aqueixa maquinària tan complexa com desconeguda que és el nostre cervell. D'ací el títol del llibre.

No cal ni dir que les funcions i conseqüències de l'activitat del cervell toquen de prop el que fem i el queensem. Que és tant com dir com i per què som com som. No és gens estrany, per això mateix, que la de la ment haja estat una qüestió principal en el decurs del pensament humà. I no és gens estrany tampoc que el nostre grau de coneixement al respecte siga inversament proporcional a la seua importància. Durant els últims anys, els avanços en el camp de la neurofisiologia o els avantatges que procuren nous instruments d'anàlisi (com el TAC), han permès de millorar tot allò que sabíem. Però no cal oblidar que conèixer les bases materials sobre i amb les quals treballa el cervell no és ben bé *conèixer* el cervell, "de la mateixa manera que les suaus melodies mai no s'entendran per les meres propietats de la fusta o les cordes del violí necessàries per expressar-les" com diu, tocant el punt feble de la cosa, Claude Bernard en un citació que arreplega encertadament Duran. I és que la humilitat és l'última de les virtuts que engalana la panòpia de la ciència. Humilitat, però, que, lluny d'excloure la curiositat, la sosté i l'alimenta. Per això són necessaris llibres, i col·leccions, com aquesta que acaben d'encetar Xavier Duran i Edicions Bromera.

MARC BORRÀS

PUBLICACIONES CIENTÍFICAS EN AMÉRICA LATINA / SCIENTIFIC PUBLICATIONS IN LATIN AMERICA

ANA MARÍA CEJTO | KAI-INGE HILLERUD (COMP.)

Fondo de Cultura Económica, México, 1996, 305 pp.

Del 27 al 30 de novembre de 1994 va tenir lloc a la ciutat mexicana de Guadalajara un taller internacional sota el genèric *Publicaciones científicas en América Latina*. La iniciativa s'emboïllava sota el patrocini de diverses instàncies i institucions internacionals, des de la UNESCO fins a la VIII Fira Internacional del Llibre, en el marc de la qual se celebrà aquesta reunió. Una intenció fonamental del taller era, entre d'altres, fer un repàs a la situació de les publicacions científiques llatinoamericanes (naturalesa, objectius, qualitat i finançament) per a confeccionar després un document consensuat que aplegàs unes quantes directrius dimanades d'aquesta reunió d'especialistes. L'experiència, doncs, no només fou satisfactòria sinó que, a més, hauria de servir d'esperó per a començar a vertebrar el món de la comunicació científica en un estat, com l'espanyol, al qual no se li pressuposa tant de retard tècnic ni científic, però iniciatives d'aquest tipus hi brillen per la seua absència o, en tot cas, per la seua manca d'amplitud. Clar que, segurament, hauran d'aprendre alguna cosa més que literatura de *las tierras de ultramar*.

LA CORRESPONDENCIA ENTRE A. VON HALLER Y ANTONIO CAPDEVILA

AA. DD.

Clásicos y Documentos I, Seminario d'Estudis Sobre la Ciència, València, 1996, 135 pp.

El grau de coneixement peninsular sobre la història del seu pensament és inversament proporcional al que té dels altres països europeus. Si bé el lector culte mitjà —si és que n'hi ha, d'això— coneixerà Linneu o Albert von Haller, Buffon o Voltaire, difícilment sabrà més o millor sobre Feijoo o Maiana, ni molt menys sobre Capdevila o Pérez Bayer. La de Capdevila és una figura paradigmàtica en aquest sentit. Membre de la Reial Societat de Ciències de Göttingen, la *Academia Naturae Curiosorum* i de número de l'Acadèmia Reial d'Estocolm, mantingué correspondència amb Linneu, Haller, Bergius i —a la península— Maiana. Heterodox, discòrd i fidel exegeta del *sic transit gloria mundi*, Capdevila rebé tants honors a l'estranger com cap ni un a casa pròpia. Per això, el seu tiranà i la seua talla intel·lectual resulta, més que no paradigmàtica, prototípica. Una lapidària frase d'una de les seues lletres a Maiana resulta més que suficient per a abonar aqueixa tesi: "*Los alemanes me tienen por uno de los hombres más doctos y eruditos de España. Los españoles, por loco: lo peor es que me tienen sin comer, pero a mí no se me da nada, porque no tengo dientes*".

CONEXIEMENT I INTERÈS

J. HABERMAS

LA FILOSOFIA EN LA CRISI DE LA HUMANITAT EUROPEA

E. HUSSERL

Educació. Materials de Filosofia 12, Universitat de València, València, 1996, 100 pp.

La principal intenció d'aquesta iniciativa editorial de la Universitat de València —editar els textos filosòfics amb els instruments contextuals i pedagògics que els facen més comprensibles— s'ha aconseguit doblement aquesta volta. Les obres de Husserl i de Habermas són cabdals per a fer-se una idea de la situació actual del pensament *post-modern* o *post-il·lustrat*. Però també són difícils d'entendre, especialment la de Habermas. Ja va dir Rister, en el número 10 d'aquesta mateixa revista, que les idees de Habermas estan "expressades en un llenguatge impenetrable". Gràcies a l'efort de Giménez Redondo, el més habermasià dels filòsofs de casa nostra, podrem entendre més i millor tot —estudiants i més d'un professor— la idea de consens intel·lectual que Habermas proposa per a superar la crisi d'identitat, pressupòsita i finalitat que aïapara el racionalisme heretat de la Il·lustració. De lectura majorable.